

Inhoud

Woord vooraf: Ronald Commers, of de zoektocht van de hedendaagse ethicus <i>Rik Pinxten</i>	9
Over socialisme	
1. Het verscheurde socialisme: over middelen en doelen	15
2. Leo Michielsen: getuige van ‘de jeugd die erin bestaat een wereld te contesteren die reeds sinds lang werd aangeklaagd’	35
3. Het eiland en de contracten	49
4. Herbert Marcuse: de razernij van de late middag	55
5. De toekomst van de financiën en de toekomst van de mensen: het ethische debat over zakendoen en geld verdienen	79
6. Brief aan een student geschiedenis	85
7. Rouwrede bij de uitvaart van Rachel Souritz	93
8. Enkele opmerkingen over de analyse van het fascisme vroeger en nu	99
9. Naar een rechtvaardige fiscaliteit voor de bescherming van de democratische instellingen en het ‘Aansterken van de Civiele maatschappij’	117
10. Immanuel Wallerstein of het anachronisme als methode	123
Kritiek van het totaliteitsdenken	
1. A Theory of Stupidity for a Science Policy of Stupidity?	161
2. Over rationaliteit en redelijkheid: kritiek van het sciëntisme	165
3. Reflecties bij een gedicht dat een lied is	185
4. Ter verdediging van het speciaal doctoraat <i>De overbodigheid en de noodzakelijkheid van de moraal</i>	193
5. Borges: het eeuwige rad van de oneindige queeste	207
6. Techniek en wonen. Einde van een droom?	221
7. Lucien Goethals’ <i>pluriversum. Puntas de vistas in het labyrint van de labyrinten</i>	231

Over humanisme

1. Enkele beschouwingen bij de wereldbeschouwelijke ontwikkeling van de naoorlogse vrijzinnigheid in Vlaanderen 241
2. Spinoza gisteren, vandaag en morgen 261
3. Het seculiere humanisme *malgré tout*. Een standpunt 265
4. Het humanisme in *La confession d'Abraham* van Mohamed Kacimi-El Hassani 279
5. De cultuurkritiek van Jaap Kruithof: *De mens aan de grens. Over religiositeit, godsdienst en antropocentrisme* 289
6. De mens, de maat en de dingen 315

Over vrijmetselarij

1. Over menselijke vervolmaking: aspecten van een maçonnieke spiritualiteit 341
2. Over maçonnieke wereldbeschouwing: een interpretatie 349
3. De vrijmetselarij en de 21ste eeuw: een maçonniek manifest tegen trivialiteit, frivoliteit en zelfgenoegzaamheid 359
4. Naar een moraalfilosofische interpretatie van de vrijmetselarij 371

Over moraalfilosofie

1. Het 'humanum' als een ontmoetingsgebeurtenis die plaatsgrijpt tussen de ene en de andere. Het vraagstuk van de erkenning 385
2. Globalisering, flexibiliteit en patronen van betrokkenheid in de arbeid. 405
3. Enkele moraalfilosofische overwegingen bij de veranderende structuur van de prostitutie in de kapitalistische wereldeconomie 417
4. Apostels inspiratie inzake het onderzoek van de ethiek 429
5. Leo Apostel over zijn leermeester Rudolf Carnap 465
6. De grenzen van de politieke filosofie van Georges Bataille 495

Over inter- en multiculturaliteit

1. Interculturaliteit en multiculturaliteit: realiteit of opdracht? 521
2. Ongelijkzijdigheid als categorie van de menswording 537
3. Het islamdebat of een multiculturaliteit ter discussie 559
4. Tolerantie en grenzen van de wereldbeschouwelijke diversiteit. Enkele reflecties bij het multiculturaliteits- en islamdebat 585

Over moderniteit

1. Over de media en de spiegel die ze de mensen voorhouden in de conditionering van attitudes en overtuigingen betreffende zichzelf en hun zelfrespect 617
2. Einde van de creativiteit. Onderwijsfilosofische reflectie 633
3. De 'commodificatie' van persoon en lichaam in het neoliberale kapitalisme 647
4. Brief over een decennium 653
5. Défense d'une politique d'asile et d'aide ouverte aux démunis de la terre. Plaidoirie contre l'humanisation des mesures repressives 663
6. Avant-garde and Philosophy 667
7. Alles van stand en wat standvastig is vervluchtigt: de koopwaar in ons bestaan 675
8. Naar aanleiding van het toneelstuk *Equus* van Peter Shaffer (op vraag van Frans Redant) 683
9. L'ennui de Vienne. Un essai d'interprétation 689

Over onderwijs

1. Twintig jaar na de oprichting van de Aktiegroep Kritisch Onderwijs, 1970-1990 711
2. Een onderwijsfilosofische reflectie over de neoliberale deregulering 723

Over kunst en kunsten

1. Kaspar Hauser: een raadsel dat we niet kunnen en moeten oplossen. Werner Herzogs *Jeder für sich und Gott gegen alle* 743
2. Nosferatu of de onmacht van de liefde. Reflecties bij een film van Werner Herzog 751
3. Mala Zimetbaum. De wereld, elke ochtend de lente 767
4. De kunst van het menselijk bestaan. Enkele overwegingen over de rol van de kunstenaar 793
5. Enkele gedachten over de betekenis van muziek 803

Coda

- Vladimir Jankélévitch, 'La première-dernière fois' ('The first-last time') 809